

Atvinnuvegaráðuneytið
Skrifstofa auðlinda

Sent í samráðsgátt stjórnvalda
Reykjavík, 10. desember 2025

Efni: Umsögn Bændasamtaka Íslands um áform um lagasetningu – Frumvarp til laga um lagareldi, mál nr. S-235/2025.

Bændasamtök Íslands taka undir að þörf sé á heilstæðum lagaramma um landeldi og fagna framkomnum áformum. Uppbygging fiskeldis á landi er komin langt á veg hjá þó nokkrum fjölda fyrirtækja með tilheyrandi fjárfestingu og rekstri og mikilvægt er að veita þessum aðilum, og þeim sem í fótspor þeirra síðar meira, öruggt rekstrarumhverfi auk fyrirsjáanleika.

Mikilvægt er að regluverkið styðji við vöxt greinarinnar þannig að hún geti vaxið og dafnað á eðlilegum og faglegum forsendum. Landeldi fellur fullkomlega að markmiðum stjórnvalda um aukna framleiðni, fjölbreyttari útflutning og sjálfbæra nýtingu auðlinda. Ísland býr yfir einstökum eiginleikum til að þróa þessa atvinnugrein, s.s. hreinum vatnsauðlindum, jarðhita og endurnýjanlegri orku. Þessi samsetning gerir það kleift að framleiða matvæli með lágmarks loftslagsáhrifum og tryggja sjálfbæran rekstur. Búgreinin er í senn umhverfisvæn, framtíðarþenkjandi og styður vel við markmið stjórnvalda í loftslagsmálum, matvælaframleiðslu og byggðastefnu.

Samkvæmt greiningum er mögulegt að ná 100 þúsund tonna framleiðslu innan áratugar, sem myndi skila yfir 100 milljörðum króna í útflutningstekjur. Til að ná þessum markmiðum þurfa lög um lagareldi að tryggja og stuðla að innviðir, orkuöryggi og umhverfislausnir, t.d. meðhöndlun úrgangs, séu til staðar og skattaumhverfi aðlagð fyrir slíka starfsemi. Til að styðja við útflutningsvöxt landeldis og hátækni framleiðslu próteins þurfa stjórnvöld því að ráðast í samstilltar aðgerðir sem hafa það að markmiði að skapa skýran, einfaldan og hagstæðan ramma fyrir uppbyggingu greinarinnar.

Fyrst og fremst þarf að straumlínulaga regluverk og einfalda leyfisveitingaferli sem hingað til hefur verið ein helsta hindrun fyrir fjárfestingar og framleiðsluaukningu. Skilvirk stjórnsýsla og fyrirsjáanlegt rekstrarumhverfi er lykilatriði til að tryggja aðkomu fjárfesta, traust og hraða uppbyggingu.

Fulltrúar Bændasamtaka Íslands eru reiðubúnir að vinna með atvinnuvegaráðuneytinu að lagasetningunni og skapa skilyrði til aukinnar verðmætasköpunar atvinnugreinarinnar, með sjálfbæra nýtingu og vistkerfisnálgun að leiðarljósi.

Virðingarfyllt,
f.h. Bændasamtaka Íslands

Margrét Ágústa Sigurðardóttir
framkvæmdastjóri

Katrín Pétursdóttir
lögfræðingur